

Devrimin Önsözü
Deniz Gezmiş

Devrimin Önsözü
DENİZ GEZMİŞ

Yeni Evre Kitaplığı: 2

Kitabın Adı: Devrimin Önsözü Deniz Gezmiş

Yayına Hazırlayan: Agit Cihan

Birinci Basım: Mayıs 2010

İSBN: 978-605-61008-5-7

Yayın Sertifika No:15814

Baskı: Estet Ajans Matbaacılık

Merkezefendi Mah. Fazılpaşa Cad. 4. Zer San. Sit.

No: 16/26 Topkapı / İstanbul

Tel: 212 565 17 74

Telif Eserleri Kanunu gereğince bu eserin bütün hakları
Yeni Dönem Yayıncılık'a aittir

Yeni Dönem Yayıncılık

Sofular Cad. Sofular Mah. 8/3 Fatih / İstanbul

Tel&Fax: 212 533 32 57

www.mucadelebirligi.com

yenidonemyayin@gmail.com

Devrimin Önsözü
DENİZ GEZMİŞ

tarik yazan
tiim devrim savasçularına...

Birinci Bölüm.....8

Deniz Gezmiş'in Devrimci Kişiliği
İçinde Bulunduğu Olaylardan
Ayrı Olarak Ele Alınamaz

İkinci Bölüm.....59

Çığır Açan Bir Önder Deniz Gezmiş
Hayatı ve Mücadelesi

Üçüncü Bölüm.....137

Albüm

DENİZ GEZMİŞ'İN DEVRİMCİ KİŞİLİĞİ İÇİNDE BULUNDUĞU OLAYLARDAN AYRI OLARAK ELE ALINAMAZ

***

Tekelci sermaye ve onun devletine karşı mücadele ettiği için yoldaşları Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN ile birlikte burjuvazi tarafından idam edilen DENİZ GEZMİŞ, bugün yine aynı güçler tarafından, kitlelere devrimci kişiliğinden soyutlanarak salt bir birey olarak hareket eden, romantik, gençlik hevesiyle bir şeylere kalkışan maceracı bir kişilik olarak gösteriliyor. Özel olarak DENİZ GEZMİŞ ve onun mücadelesine, genel olarak devrimci harekete ittifak halinde saldıran ve idam edilmesi için özel bir kampanya yürüten tekeli güçler ve faşist devlet liderliğindeki düzen güçleri, bu yöntemle DENİZ GEZMİŞ'in kitleler üzerindeki devrimcileştirici etkisini kırmaya çalışıyorlar.

Yoksa burjuva güçler, DENİZ GEZMİŞ'in yaşamına ve idam edilmesine neden bu denli geniş yer versin ki! DENİZ GEZMİŞ'in devrimci militan kişiliği emekçi kitleler üzerinde, Türkiye ve Kürdistan halkları üzerinde devrimci dönüştürücü bir etki bırakmasaydı, sömürücü güçler, O'na asla yer vermez, unutulmaya terk ederlerdi. Ama biliyoruz ki, burjuvazinin tüm çabalarına rağmen, DENİZ GEZMİŞ'in devrimci etkisinin azalmak bir yana, her geçen gün daha da arttığı ve güçlendiği bir süreçten geçmekteyiz. DENİZ GEZMİŞ'in kitleler arasındaki devrimci etkisinin artması, burjuvazinin etkisinin zayıflaması demektir. Burjuvaziye DENİZ GEZMİŞ'in, devrimci kişiliğini öldürmek için harekete geçiren şey, kendi geleceği için duyduğu işte bu derin endişedir.

DENİZ GEZMİŞ'in politik kişiliği, içinde yer aldığı mücadeleden ve etrafında meydana gelen olaylardan, kitlelerin başkaldırısından ayrı olarak ele alınamaz. DENİZ GEZMİŞ dönemin olaylarından ayrı olarak nasıl anlatılabilir ki. Çünkü onun devrimci kişiliğini biçimlendiren, bir parçası olduğu devrimci mücadele ve halk kitlelerinin artan kavgasıdır. Bu yüzden, egemen sınıf ne DENİZ GEZMİŞ'in devrimci mücadelesini, ne de kitlelerin gelişen devrimci mücadelesini anımsamak ister.

60'lı yılların ortalarından itibaren proletaryanın, sınıf savaşımı gözle görülür bir gelişme ve yükselme gösterir. Grevler, direnişler, işçilerin fabrika işgalleri; devlet güçleriyle sık sık oluşan çatışmalar; kısacası proletaryanın ekonomik ve politik mücadelesi yeni bir dönemin başladığının haberini veriyordu. İşçilerin politik olarak örgütlenmesi daha zayıf ve yavaş ilerlerken, sendikal örgütlenme daha yoğun ve önde görünüyordu. Ağır baskı altında örgütlenmek ve mücadele etmek zorunda kalan işçi sınıfı, örgütlenme, toplantı, yürüyüş, basın-yayın çalışmalarını, yasaklamalar ve saldırılar altında sürdürmesine rağmen, sınıf mücadelesini geliştirmekten geri durmamıştır. Gitgide yoğunlaşan ve üst biçimi olan 15-16 Haziran ayaklanmasına varan grev ve diğer sınıf eylemlerinin artan varlığı, işçi sınıfının cesaretinin ve kararlılığının göstergesidir.

Proletaryanın şiddetli eylemleri, sermayeye ve onun devletine kafa tutan sınıf tavrı, küçük ve yoksul köylülüğü de etkilemiş ve onu, aynı ve ortak düşmana karşı eyleme geçmeye itmiştir. Bu dönemde daha önce olmayan toprak işgalleri ve mitingler görülmeye başlar. Toprak işgalleri yine işçi eylemlerinde olduğu gibi devlet güçleriyle çatışmayla sonuçlanır. Ortak çıkarlar, mücadele ve çatışmalar emekçileri birleştirir. Eylemler ve çatışmalar kitlelerin günlük bilincinde ve davranışında köklü bir değişim getirir. Kendi güçlerinin, müttefiklerinin ve düşmanlarının kimler olduğunun ayırımına varırlar. Bu, hem işçiler, hem de emekçi köylülük için yeni bir farkındalıktır.

Halk cephesinin diğer bir eylem kolu, öğretmenler başta olmak üzere, kamu emekçileri tarafından geliştirilir. Dönemin en etkin mücadele çizgisini, birer ücretli-emekçi durumunda olan ve durumları emekçilerin genel durumundan farklı olmayan öğretmen hareketi gösterdi. Öğretmenler, emekçiler içinde en bilinçli olanlardı. Onların bütün eylemleri aynı biçimde, burjuvazinin ve devletin en şiddetli saldırısıyla karşılaşır. Üzerlerindeki baskı çok yönlü olarak çok daha artar. Tüm baskı ve saldırılara rağmen devrimci öğretmenler etkili mücadele örnekleri vermekten geri durmazlar. Her kitle eylemi egemen sınıfla bir çatışma içinde

geçmek durumunda kalmıştır. Sınıf çatışmalarının, kitle hareketinin her alanında gelişmesi dönemin belirgin bir özelliğidir.

Bütün olaylar iç içe geçmiş ve birbirini etkilemiştir. Öğrenci gençliğin mücadelesi böylesi bir devrimci ortamda ortaya çıkar ve yayılır. Öğrenci gençlik eğitim durumu, irdelemeci-araştırmacı özelliği, enerjik ve dinamik yapısıyla kitlelerin sermayeye ve devlete karşı mücadelesinde etkin, aktif bir konum edinir. Öğrenci gençliğin bu denli aktif ve önde olmasının asıl nedeni sosyalizmden güçlü bir şekilde etkilenmesidir. Sosyalizmden bu denli güçlü olarak etkilenen öğrenci gençlik hareketi, kısa sürede emekçi halk kitlelerinin de sosyalizmin etkisine girmesini sağlamıştır. Gençliğin mücadelesi yalnızca okulcu istemlerle sınırlı kalmamıştır. Mücadele okul duvarlarını aşmış ve bütün emekçi halk kitlelerinin mücadelesiyle bütünleşmiştir. Devrimci öğrenci hareketi kitlelerin her alandaki mücadelesinin, eylemlerinin içinde yer almış ve kitle hareketini ileriye itmiştir. Gençliğin asıl enerjisi sokak çatışmalarında, işçilerin ve köylülerin eylemlerine katılma sürecinde, sermayeye ve emperyalizme karşı devrimci mücadele sırasında açığa çıkmıştır.

İşçi sınıfının ve bütünlüklü olarak da halk kitlelerinin kapitalist düzene karşı şiddetlenen eylemleri ve yoğunlaşan mücadelesi, tekelci sermayenin egemenliğiyle açıklanabilir. 60'lı yıllar işbirlikçi tekelliliğin ekonomik ve politik yaşamda egemen olduğu yıllardır. Tekelci sermayenin egemenliğiyle birlikte ve bu egemenliğin bir sonucu olarak ekonomik ve politik ilişkilerde bir alt-üst oluş gerçekleşti. Toplumun bütün ekonomik, toplumsal ilişkileri ve politik yapı, tekellerin gücüne ve çıkarlarına göre yeniden biçimlendi. Emperyalizmle işbirliği içindeki tekelci sermaye, ekonomik ve politik yaşamda yeni bir düzleme geçmek için, önüne çıkan her engeli aşacak bir politika izledi. Bu yıllarda gelişen işbirlikçi tekelci sermayenin egemenliği açıklanmadan, bu dönemde başlayan ve günümüze dek süren ve daha da boyutlanan sınıf savaşımı ve toplumu derinden sarsan olaylar açıklanamaz.

Tekelcilik demek ekonomik, toplumsal, politik ilişkilerin her alanında gerici eğilimi demektir. Tekellerin egemenliği, kapitalizmin bütün iç çelişkilerinin, emek sermaye uzlaşmaz karşıtlığının olgunlaşması ve keskinleşmesidir. Emekçilerin sermayeye gerçek bağımlılığının artması, geniş halk kitlelerinin mülksüzleşmesi, işsizliğin ileri boyutlara varması; çalışanların yarısından emin olamaması; kitle üzerindeki baskının ve saldırının artması ve en iğrenç düzeye varması demektir. Tekelci sermayenin egemenliğiyle beraber kitlelerin ekonomik ve politik yaşamının

kötüleşmesi kendini daha derinden hissettirdi. Sermayenin tekellerde merkezileşmesi emekçi halk kitlelerini tam bir yıkıma uğrattırırken; bu süreç aynı zamanda, kitlelerin artan ayaklanmalarını birlikte getirdi. Ezilen ve sömürülen emekçi kitlelerle, tekelci sermaye ve tekellerin devleti arasında meydana gelen şiddetli çatışmalar kırk yıllık dönemin tümünü boydan boya kapsar.

Ekonomik hayatta tekelci kapitalizmin egemen olması sınıf mücadelesinde yeni bir dönemi, devrimci dönemi başlattı. Çünkü tekelci kapitalizm, kapitalizmin bütün çelişkilerini keskinleştirir ve ön plana çıkarır. Emperyalizme olan bağımlılığın derinleşmesi varolan sınıf çelişkilerini daha da olgunlaştırdı. Tüm bu çelişmeli sürecin sınıf savaşımının her alanına, ideolojik, politik, pratik alana yansması kaçınılmazdı. Emekçi kitlelerle tekelci sermayenin şiddetli bir kavgaya girmesi kapitalizmin çelişmeli evriminin zorunlu sonucudur. Devrimci dönem bütün belirtileri ve olgunluğuyla ortaya çıkmıştır. 68'le başlayan, 71'le doruk noktasına çıkan devrimci güçlerin çok önemli bir yeteneği içinde buldukları tarihi dönemin devrimci niteliğini kavramış olmalarıdır.

Devrimci hareket, nesnel koşulları çözümlemede ve sınıf mücadelesini ileriye götürecek devrimci görevleri belirlemede, eski sosyalist hareketten farklı düşündüğünü göstermiştir. Koşullar değiştiği halde oportünist sosyalist çevreler önceki koşulların çalışma tarzında ısrar ettiler. Denizler olarak ifade ettiğimiz devrimci güçler ise devrimci diyalektiği pratikte kavrayarak ve diyalektik olarak düşünerek yeni dönemin temel özelliklerine uygun davrandılar. Olayların daha sonraki gelişmesi, devrimci biçimde düşünen ve devrimci biçimde hareket eden devrimci güçleri doğrulamıştır. O sırada tam anlaşılmayan bu ileriye görebilme ve derinlikli düşünme yetenekleri daha ileriki aşamalarda daha iyi anlaşılmıştır. Tüm bu süreç açıklanmadan, tüm bu olaylar açıklanmadan DENİZ GEZMİŞ'in devrimci kişiliği, yani kolektif devrimci kişiliği açıklanabilir mi. DENİZ GEZMİŞ ve diğer devrimciler olayların tam göbeğinde yer aldılar. Ama onlar aynı zamanda olayları devrimci eylemleriyle etkilediler, yön verdiler. Bu nedenle Denizler olmadan o günkü olaylar da açıklanamaz. Olaylar, o olaylarda etkin rol oynayan bireylerden ayrı olarak ele alınamaz. DENİZ GEZMİŞ ve arkadaşları içinde buldukları çevre ve o çevreyi dönüştürmek amacıyla yapılan devrimci eylemleriyle birlikte açıklanabilirler.

Hiçbir ülke ve o ülkedeki gelişmeler, dünyadaki gelişmelerden yalıtık olarak, kendi başına değerlendirilemez. Her ülke dünyadaki ekonomik ve politik gelişmelerden çeşitli biçimlerde ve düzeylerde etkilenir. Bu etki-

lenme sınıflar ve bireyler için de geçerlidir. Söz konusu dönemin öne çıkan uluslar arası olguları şunlardı: Dünya çapında, sosyalist sistemle, kapitalist sistem arasındaki çatışma; kapitalist ülkelerde, proletaryayla kapitalistler arasındaki çatışma ve ezilen halklarla emperyalizm arasındaki çatışma. Her gün dünyanın çeşitli bölgelerinden yeni bir çatışma haberi gelmekle kalmıyor, fakat devrimci halk hareketlerinin kazandıkları zafer haberleri de arka arkaya geliyordu. Asya, Latin Amerika ve Afrika emperyalist-kapitalist sisteme karşı yürütülen devrimci mücadelenin çok önemli odakları haline geldiler. 68 ayaklanması sırasında Avrupa ve Amerika da kitle ayaklanmalarına sahne oldu. Kısacası, bu dönem uluslararası burjuvazi ve tüm gerici güçlerle uluslararası işçi ve halk hareketleri arasında çatışmaların yaşandığı bir dönemdir.

Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketi dünyadaki gelişmeleri, tüm önemli olguları ve devrimci teoriyi kendi içinde tartıştı ve çeşitli sonuçlara ulaştı. Yapılan tartışmalar kendi içindeki bölünmeyi, ayırmayı derinleştirse de, bu durum, devrimci teorinin, uluslararası gelişmelerin ve mücadelelerin hararetli biçimde tartışılmasının önemini ortadan kaldırmaz. Dünya komünist hareketinin, dünya devrimci proletarya hareketinin ve ezilen halkların devrimci hareketinin mücadelesi, gelişmesi ve sorunları etrafında yapılan tartışmalar Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketini genel olarak ileriye götürmüştür.

Dünyada proletaryayla burjuvazi arasında şiddetlenen sınıf savaşımı ve emperyalist-kapitalist sisteme karşı gelişen devrimci eylemlerde görülen yaygınlaşma, işçilerin, gençliğin ve aydınların görüşlerini derinden etkiledi. Enternasyonal sınıf mücadelelerini tartışırken, bu tartışma sürecinde kendilerini de geliştirdiler. Bundan dolayı, enternasyonal devrimci mücadelenin güncel gelişmesi ve etkileri göz önünde tutulmadan DENİZ GEZMİŞ'in ve Denizlerin devrimci mücadelesini ve devrimci gelişimini açıklamak çok eksik olurdu. DENİZ GEZMİŞ'in devrimci kişiliğini oluşturan gelişmeler yalnızca içerdeki olaylar ve süreç değil, aynı zamanda dünyadaki devrimci gelişmeler ve mücadelelerdir. Bir ülkede devrimci hareketin ortaya çıkması yüzeysel olarak ve dar bir yaklaşımla açıklanamaz.

Aynı tarihsel dönem içinde gerçekleşen Küba Devrimi ve yükselen Vietnam devrimci savaşı yalnızca kendi bölgelerinde değil, bütün dünyadaki halklar üzerinde derin bir etki yaptılar. İşçileri, öğrencileri, ezilen halkları emperyalist-kapitalist sisteme karşı cesaretlendirdi ve ayağa kaldırdı. Vietnam ve Küba ekonomik durumları ve uluslararası ilişkileri nedeniyle,

dünya genelinde büyük bir etki yapacak durumda değiller. Ancak politik yoldan, devrimci savaşıla, devrimle dünya üzerinde güçlü bir etki yaratırlar. Devrimler çağında, küçük bir ülkede yapılan devrim ya da başka bir yerde kazanılan devrimci bir mevzi dünya halkları üzerinde derin bir etki yaratabiliyor. Che'nin Küba'dan sonra Bolivya'da, Bolivyalı devrimcilerle birlikte savaşması; devrimci yaşamı kadar öldürülmesi de, dünya devrimci hareketine yeni bir ivme verdi. O dönemde Avrupa'da 68 ayaklanmalarının ortaya çıkmasında bütün bu devrimci gelişmelerin büyük rolü var. Aynı etkilenmeyi Türkiye ve Kürdistan'da sosyalist ve devrimci çevrelerde de görmek mümkün. Denizlerin devrimci düşüncelerinin biçimlenmesinde ve verdikleri pratik mücadelede dünyada gelişen devrimci mücadelenin kesin bir etkisi var.

en uzun kořuysa **devrim**
onlar en uzun 100 metresini kořtu...

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ ORDUSU

978-605-61008-5-7

